

OTA YHTEYTTÄ

Jätä menovinkki
Sähköpostilla: tapahtumat@esaimaa.fi
kulttuuri@esaimaa.fi
Verkossa: esaimaa.fi/kulttuuri
Esimies Liisa Kukkola 05 5388 3421

Kulttuuri

Heitetäänkö lehmä vai ajetaananko virsikirjalla

SANAT | Purjehdussanasto ei maallikolle hevin aukea. Kaikki sanat eivät aukea kokeneellekaan purjehtijalle.

PIIA KASKINEN, LIISA HAAPANEN

PURJEHDUSKIELI vilisee sanoja ja sanontoja, joita maallikon on mahdoton ymmärtää.

Esimerkiksi ”heittää lehmä” tarkoittaa myötätuulen kautta tehtyä käännöstä. ”Virsi kirjalla ajaminen” tarkoittaa purjepinta-alan maksimoimista myötätuulella: silloin purjevene muistuttaa aukinaista kirjaa.

Jokaisella veneen osallakin on omat nimityksensä. Ja jotta maallikko varmasti putoaisi kärryiltä, puhuvat vaihtelevat myös murrealueittain, välillä venekunnittainkin.

MAAKRAPUJEN onneksi mystiseen sanastoon voi nyt perehtyä

vaikka kotiseutumuseo, Paimensaarentie 10, Savitai- pale klo 12–16. Saippuan- keittoa, draamaesitys puy- kinpesusta, yhteislaulua. Nokipannukahvia ja muu- rinpohjaleijua. Kalava- le-kilpailu ja Pyykkäri-look -kilpailu.

– En tajunnut muiden puheesta mitään, kun olin ensimmäistä kertaa purjehtimassa. Ulkopuolisuuden tunne oli valtava! toteaa kir- jan tekijä **Sirke Lohtaja-Ahonen**.

Hän haastatteli lukuisia purjehtijoita, kokosi lähes 2000 purjehdussanaa ja tarkistutti sanaston noin neljäkymmenellä purjehtijalla.

Kirja on opas myös purjehtimiseen.

– Kun esimerkiksi selitän sanan isopurje, selitän samalla, miten sitä käytetään, miksi kippari antaa mitään käskyjä ja mitä silloin kuuluu tehdä.

– Suurimman voitonhetkeni koin, kun sain selvitettyä knaapin

ja köysilukon eron mahdollisimman lyhyesti ja kirkaasti.

Knaapi on köysien lukitushela, jossa ei ole uria eikä liikkuvia osia, köysilukossa niitä taas on.

PURJEHDUSSUOMI on vanhan merimiessuomen ja uudemman slangin sekoitusta. Merimiessuomi taas pohjautuu kansainväliseen merikieleen.

Se yhdisti aikanaan pohjoisen pallonpuoliskon merenkävijät. He ymmärsivät toisiaan riippumatta siitä, olivatko suomalaisia, ruotsalaisia vai hollantilaisia.

Vierasperäisyys on edelleen yksi purjehdussanojen tunnistettavimpia piirteitä. Moni vierasperäinen sana on suomenkielistä vastinettaan ytimekkäämpi. Jos myrsky yllättää, selittelyyn ei ole aikaa.

Purjehduksen luonnonläheisyys kiehtoo Teppo Valtosta.

– Se on hiljainen ja rauhallinen tapa liikkua, tuulienergia. Purjehtiessa on aikaa nauttia maisemista ja luonnon äänistä.

Mitä taitavampi purjehtija, sitä vähemmän sanoja tarvitaan. Ylenmääräinen metelöinti kertoo yleensä lyhyestä purjehdusurasta.

SANASTOA tarkistamassa oli MM-tason ammattipurjehtijoita, mat-

ka- tai kilpurjehtijoita. Sitä tarkisti myös lappeenrantalainen **Teppo Valtonen**.

Valtosen elämä on veneilyä täynnä. Arkisin hän rakentaa ja korjaa veneitä, vapaa-aikoinaan purjehtii. Hän on Lappeenrannan Pursiseu-

MENOT TÄNÄÄN

TAPAHTUMAT

- **Lemin musiikkijuhlat** Musiikillinen jumalanpalvelus, Lemin kirkko, Iitiäntie 1 klo 10. Virret veisataan neljänänsäntä. Kirkkokahvit.
- **Kylätapahtuma** Tarnalan koulutalo, Niukkalantie 496, Parikkala klo 11. Kyykkää, tikanheittoa, arpajaiset, ruokailumahdollisuus. Järj. Tarnalan kyläyhdistys, Tarnalan Yritys ja Kielon Tupa.
- **Säräkeittoa** Tapuliau- kio, Lemi klo 11–14. Lemin maaseutunaiset myyvät säräkeittoa. Keittoa voi ostaa myös mukaan.
- **Hakamäki-päivä** Haka-

- mäen kotiseutumuseo, Paimensaarentie 10, Savitai- pale klo 12–16. Saippuan- keittoa, draamaesitys puy- kinpesusta, yhteislaulua. Nokipannukahvia ja muu- rinpohjaleijua. Kalava- le-kilpailu ja Pyykkäri-look -kilpailu.
- **Kansallispuku- päivä** Röyтын koti- seututalo, Taipalsaa- ri klo 14. Pukeutumis- suositus: kansallispuku. Kansantansseja, kantele- musiikkia, yhteislaulua ja kansallispukujen esittelyä. Kahvio.
- **Kirkon esittely ja hau- tausmaakerros** Puuma-

lan vanha hautausmaa klo 15. Kokoontuminen sankarihaudoilla.

● **Elävää taidetta** Art Paimensaari, Rautionpolku 3, Savitai- pale klo 16. Karjalai- nen iltapäivä. Ukko-pojat esiintyy.

● **Sankari- hautaus- maan kä- velykierros** Lähtö: Lappeen Marian kirkko klo 18.

MUSIIKKI

- **Lemin musiikkijuhlat** Lastenkonsertti: Gomme & Pomme, Jalkosalmen la-

va, Kuhasensaarentie 27 klo 15. Askartelua klo 14. Tan- gon kultaiset vuodet, Lemin koulukeskus, Punaportinka- tu 7 klo 16. Eino Grön, San- na Pietiäinen, Saska Helmi- kallio, Mauri Saarikoski ja tango-orkesteri.

VIIHDE

● **Tietovisa** Piilipuu, Savi- taipale klo 18.

TEATTERIT

- **Lassi Lohikäärme ja ri- tarin salaisuus** Hiekkalin- nan kesäteatteri, Lpr klo 12 ja 14. Yli 3-vuotiaille.
- **Kirkkoväärtin kolmas kortti** Parikkalan kesäteat-

teri, Parikkalantie 46 B klo 13 ja 18. Teatteriryhmä Pa- rikan Päreet. Viimeiset esi- tykset.

● **Kärnäkosken kunniat**

Kärnäkosken linnoituksen vallit, Partakoskentie 846, Savitai- pale klo 14.

● **Peräkylän profeetta**

Mikkolanniemen toiminta- keskus, Mikkolanniementie 30, Parikkala klo 14. Mikkis- teatteri.

● **Sormet liisterissä** Kruu- nunpuiston kesäteatteri, Imatra klo 14.

● **Vaimokulta ja armas anoppi** Hurissalo-talo, Hu- rissalontie 175, Puumala klo 14. Hurissalon harrastaja-

teatteri.

● **Hunttalan Matti** Kesäte- atteri Jalkatila, Pappilantie 2, Puumala klo 16.

ELOKUVAT

- **Itse ilkimys 2** 3D dubat- tu (K7) Nuijamies klo 16.
- **World War Z** 3D (K16) Nuijamies klo 18.
- **Puhdistuksen yö** (K16) Nuijamies klo 20.15.
- **Itse ilkimys 2** 2D dubat- tu (K7) Kino-Aula klo 15.
- **Wolverine** 3D (K12) Kino- Aula klo 17.
- **Suuri puhallus** (K12) Ki- no-Aula klo 19.30.
- **The Lone Ranger** (K12) Kino-Aula klo 21.45.

Puvut esille